

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΕΠΑΛ 09-05-2021

ΛΥΣΕΙΣ

Α ΘΕΜΑ

A1. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^2$. Για $h \neq 0$, είναι :

$$\frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \frac{(x+h)^2 - x^2}{h} = \frac{x^2 + 2xh + h^2 - x^2}{h} = \frac{h(2x+h)}{h} = 2x+h, \text{ άρα}$$

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} (2x+h) = 2x. \text{ Επομένως, } f'(x) = 2x$$

A2. Μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού A λέγεται συνεχής, όταν για κάθε $x_0 \in A$, ισχύει $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$

A3. Μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού A παρουσιάζει στο $x_0 \in A$ ολικό μέγιστο το $f(x_0)$, όταν ισχύει $f(x) \leq f(x_0)$, για κάθε $x \in A$

A4. α. Λ β. Σ γ. Λ δ. Σ ε. Λ

Β ΘΕΜΑ

B1. Σύμφωνα με το κυκλικό διάγραμμα, μέγιστη θερμοκρασία χαμηλότερη από 10 βαθμούς Κελσίου είχε το $F_2\% = (f_1 + f_2)\% = (6+16)\% = 22\%$ των ημερών.

$$\text{Άρα } F_2 = \frac{N_2}{\nu} \Leftrightarrow \frac{22}{100} = \frac{33}{\nu} \Leftrightarrow \frac{2}{100} = \frac{3}{\nu} \Leftrightarrow 2\nu = 300 \Leftrightarrow \nu = 150 \text{ ημέρες.}$$

B2. Με τα δεδομένα του κυκλικού διαγράμματος, οι κλάσεις και οι σχετικές συχνότητες συμπληρώνονται άμεσα. Επίσης ισχύει: $f_i = \frac{\nu_i}{\nu} \Leftrightarrow \nu_i = f_i \cdot \nu$.

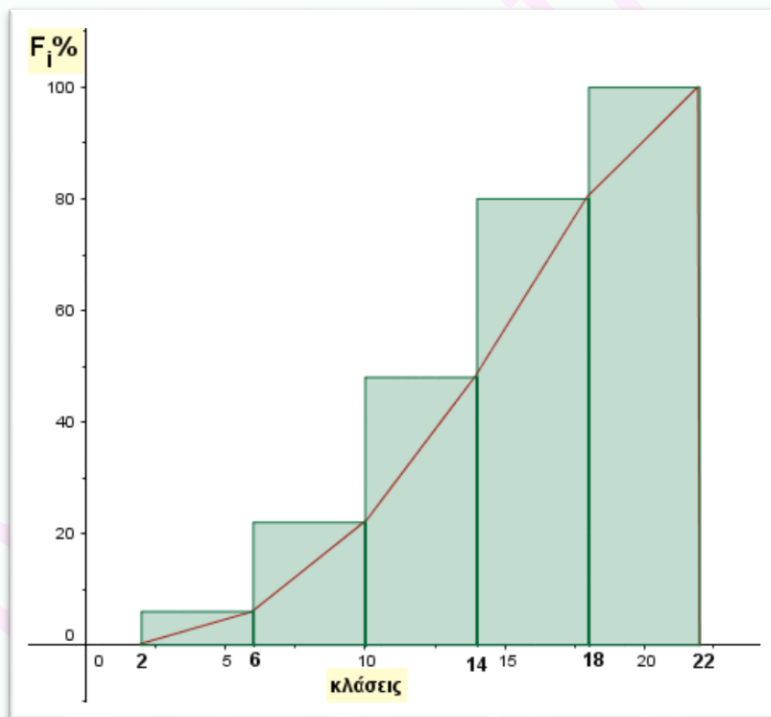
$$\text{Επομένως, } \nu_1 = f_1 \cdot \nu \Rightarrow \nu_1 = 0,06 \cdot 150 = 9, \quad \nu_2 = f_2 \cdot \nu \Rightarrow \nu_2 = 0,16 \cdot 150 = 24,$$

$$v_3 = f_3 \cdot v \Rightarrow v_3 = 0,26 \cdot 150 = 39, \quad v_4 = f_4 \cdot v \Rightarrow v_4 = 0,32 \cdot 150 = 48 \quad \text{και}$$

$$v_5 = f_5 \cdot v \Rightarrow v_5 = 0,20 \cdot 150 = 30$$

κλάσεις	x_i	v_i	N_i	f_i	$f_i \%$	F_i	$F_i \%$
[2, 6)	4	9	9	0,06	6	0,06	6
[6, 10)	8	24	33	0,16	16	0,22	22
[10,14)	12	39	72	0,26	26	0,48	48
[14,18)	16	48	120	0,32	32	0,80	80
[18,22)	20	30	150	0,20	20	1,00	100
Σύνολο		150		1	100		

B3. Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, προκύπτει το ιστόγραμμα και το πολύγωνο συχνοτήτων :

B4.i. Σύμφωνα με τον πίνακα συχνοτήτων, η μέγιστη θερμοκρασία στην πόλη ήταν το πολύ 14 βαθμοί, συνολικά $N_3 = N_2 + v_3 = 33 + 39 = 72$ ημέρες

ii. Σύμφωνα με τον πίνακα συχνοτήτων, η μέγιστη θερμοκρασία στην πόλη ήταν τουλάχιστον 10 βαθμοί, $N_5 - N_2 = 150 - 33 = 117$ ημέρες

(ή $\nu_3 + \nu_4 + \nu_5 = 39 + 48 + 30 = 117$ ημέρες)

iii. Σύμφωνα με τον πίνακα συχνοτήτων, το ποσοστό των ημερών, κατά τις οποίες η μέγιστη θερμοκρασία κυμάνθηκε μεταξύ 6 και 18 βαθμών Κελσίου, είναι $(F_4 - F_1)\% = (80 - 6)\% = 74\%$

Γ ΘΕΜΑ

Γ1.i. Πρέπει $x-1 \geq 0 \Leftrightarrow x \geq 1$ και $x-5 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq 5$. Άρα το πεδίο ορισμού της συνάρτησης g είναι το $[1, 5) \cup (5, +\infty)$

ii. Το $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{g(x)}{2x-1} = \frac{g(2)}{3} = \frac{\frac{-4}{-3}}{3} = \frac{4}{9}$

Γ2. Η γραφική παράσταση της συνάρτησης f τέμνει το άξονα $y'y$ στο σημείο με τεταγμένη -3 , άρα $f(0) = -3 \Leftrightarrow \beta = -3$.

Επίσης είναι $\alpha = \lim_{x \rightarrow 5} g(x) = \lim_{x \rightarrow 5} \frac{4(\sqrt{x-1}-2)}{x-5} = 4 \cdot \lim_{x \rightarrow 5} \frac{(\sqrt{x-1}-2) \cdot (\sqrt{x-1}+2)}{(x-5) \cdot (\sqrt{x-1}+2)} =$
 $= 4 \cdot \lim_{x \rightarrow 5} \frac{x-1-4}{(x-5) \cdot (\sqrt{x-1}+2)} = 4 \cdot \lim_{x \rightarrow 5} \frac{1}{\sqrt{x-1}+2} = 4 \cdot \frac{1}{4} = 1$. Άρα $\alpha = 1, \beta = -3$

Γ3.i. Για $\alpha = 1, \beta = -3$, είναι $f(x) = x^2 - 2x - 3 = (x+1) \cdot (x-3)$.

Έτσι, η C_f είναι κάτω από τον άξονα $x'x$, όταν

$$f(x) < 0 \Leftrightarrow (x+1) \cdot (x-3) < 0 \Leftrightarrow -1 < x < 3 \Leftrightarrow x \in (-1, 3)$$

ii. Είναι $f(x) = 0 \Leftrightarrow x = -1$, ή $x = 3$ και $f(x) < 0 \Leftrightarrow x \in (-1, 3)$, άρα $f(x) > 0 \Leftrightarrow x \in (-\infty, -1) \cup (3, +\infty)$.

Το $\frac{6}{5} > 1 \Leftrightarrow -\frac{6}{5} < -1$, άρα $f\left(-\frac{6}{5}\right) > 0$,

ενώ το $\frac{7}{8} < 1 \Rightarrow -1 < -\frac{7}{8} < 3$, άρα $f\left(-\frac{7}{8}\right) < 0$.

Επομένως είναι $f\left(-\frac{6}{5}\right) > 0 > f\left(-\frac{7}{8}\right) \Rightarrow f\left(-\frac{7}{8}\right) < f\left(-\frac{6}{5}\right)$

Γ4. Είναι $f'(x) = 2x - 2, x \in \mathbb{R}$. Επίσης, $f(-1) = 0 \neq -1$, άρα το $A(-1, -1) \notin C_f$. Έστω $M(x_0, f(x_0))$ το σημείο επαφής και $(\varepsilon): y = f'(x_0) \cdot x + \lambda$, η ζητούμενη εφαπτομένη.

Το σημείο $(-1, -1) \in (\varepsilon) \Leftrightarrow -1 = -f'(x_0) + \lambda \Leftrightarrow -1 = -2x_0 + 2 + \lambda \Leftrightarrow \lambda = 2x_0 - 3$ (1)

Επίσης :

$$\begin{aligned} (x_0, f(x_0)) \in (\varepsilon) &\Leftrightarrow f(x_0) = f'(x_0) \cdot x_0 + \lambda \stackrel{(1)}{\Leftrightarrow} x_0^2 - 2x_0 - 3 = 2x_0^2 - 2x_0 + 2x_0 - 3 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow x_0^2 + 2x_0 = 0 \Leftrightarrow x_0(x_0 + 2) = 0 \Leftrightarrow x_0 = 0, \text{ ή } x_0 = -2 \end{aligned}$$

Για $x_0 = 0$ είναι $f'(0) = -2$ και από την (1) $\Rightarrow \lambda = -3$. Άρα $(\varepsilon_1): y = -2x - 3$

Για $x_0 = -2$ είναι $f'(-2) = -6$ και από την (1) $\Rightarrow \lambda = -7$. Άρα $(\varepsilon_2): y = -6x - 7$

Δ Θ Ε Μ Α

Δ1. Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη, με

$$f'(x) = 4x^3 + 3\alpha x^2 + 96x - 64, x \in (0, 4).$$

Παρουσιάζει παρουσιάζει τοπικό ακρότατο, στο σημείο της $(1, -17)$, άρα ισχύουν :

$$f(1) = -17 \text{ και } f'(1) = 0.$$

Η σχέση $f'(1) = 0 \Leftrightarrow 4 + 3\alpha + 96 - 64 = 0 \Leftrightarrow 3\alpha = -36 \Leftrightarrow \alpha = -12$.

Τότε $f(1) = -17 \Leftrightarrow 1 - 12 + 48 - 64 + \beta = -17 \Leftrightarrow 49 - 76 + \beta = -17 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow -27 + \beta = -17 \Leftrightarrow \beta = 10$$

Δ2. Για $\alpha = -12, \beta = 10$ είναι $f(x) = x^4 - 12x^3 + 48x^2 - 64x + 10, x \in (0, 4)$, άρα για κάθε $x \in (0, 4)$, είναι $f'(x) = 4x^3 - 36x^2 + 96x - 64 = 4(x^3 - 9x^2 + 24x - 16) =$
 $\stackrel{\text{Horner}}{=} 4(x-1)(x^2 - 8x + 16) = 4(x-1)(x-4)^2$. Επομένως $f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 1, x \in (0, 4)$,
 εφόσον είναι $0 < x < 4 \Rightarrow x - 4 < 0 \Leftrightarrow (x-4)^2 \neq 0$. Άρα μοναδική εφαπτομένη της C_f , παράλληλη στον άξονα $x'x$ είναι αυτή που διέρχεται από το σημείο $(1, -17)$, επομένως η ευθεία $(\varepsilon): y = 0 \cdot x + (-17) \Leftrightarrow (\varepsilon): y = -17$

Δ3. Για κάθε $x \in (0, 4)$, είναι $f'(x) = 4(x^3 - 9x^2 + 24x - 16)$, επομένως $f''(x) = 4(3x^2 - 18x + 24) = 12(x^2 - 6x + 8) = 12(x-2)(x-4)$, με $x \in (0, 4)$, οπότε $x-4 < 0$. Έτσι, $f''(x) = 0 \Leftrightarrow x = 2$,
 $f''(x) < 0 \Leftrightarrow (x-2) > 0 \text{ και } x \in (0, 4) \Leftrightarrow 2 < x < 4$

και

$f''(x) > 0 \Leftrightarrow (x-2) < 0 \text{ και } x \in (0, 4) \Leftrightarrow 0 < x < 2$.

Επομένως η συνάρτηση f' είναι γνησίως αύξουσα

στο διάστημα $(0, 2]$ και γνησίως φθίνουσα στο $[2, 4)$. Παρουσιάζει μέγιστο στο $x_0 = 2$, το $f'(2) = 16$.

Άρα η εφαπτομένη της C_f στο σημείο της με τετμημένη $x_0 = 2$, έχει τον μέγιστο συντελεστή διεύθυνσης 16

x	0	2	4
$f''(x)$	+	0	-
$f'(x)$	↗ ο.μ ↘		

Δ1.i. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x) - x + 1}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{4(x-1)(x-4)^2 - (x-1)}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)[4(x-4)^2 - 1]}{(x-1)(x+1)} =$
 $= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{4(x-4)^2 - 1}{x+1} = \frac{4 \cdot 9 - 1}{2} = \frac{35}{2}$

ii. Είναι $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(3+h) - f(3)}{h} = f'(3) = 4 \cdot 2 \cdot (-1)^2 = 8$

Ν. ΨΑΘΑ

Μαθηματικός